Cena egzemplarza 2 zł

Wydanie Pom. Gd. Poz.

Prenumerata miesięcz. wynosi 40 zł

ILUSTROWANY KURIER POLSKI

Telefony: Centrala . . . . . 33 41 i 33 42
Centrala czynna całą dobę
Redaktor Naczelny 31 60
Rozmównica publiczna . . 19 07
Centrala międzym. I. K. P. 90

Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Zryw"

Konto: P. K. O. Nr VI-140 I. K. P.

Bydgoszcz ulica Jagiellońska Nr 17

Konto bieżące: Bank Zw. Spółek Zarobk. w Bydgoszczy

Sekretariat redakcji przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—12. — Rękopisów nie zwraca się. — Listy należy adresować do redakcji a nie do współpracowników. Za dział ogłoszeniowy redakcja nie odpowiada

Rok I | Czwartek, dnia 15 listopada 1945 roku | Nr 25

Nowe spotkanie Wielkiej Trójki?

Premier Kanady odbędzie konferencję ze Stalinem na temat bomby atomowej

WASZYNGTON (FA). W amerykańskich kołach dyplomatycznych rozeszła się wiadomość, że po zakończeniu obecnych rozmów w Waszyngtonie, projektowane jest spotkanie Wielkiej Trójki, jeśli marsz. Stalin nie wniesie sprzeciwu. W każdym bądź razie po zakończeniu konferencji premier Kanady Mackenzie King udać się ma do Moskwy, gdzie odbędzie konferencję z marsz. Stalinem na temat zagadnień bomby atomowej.

Attlee przed kongresem amerykańskim

LONDYN (dr). We wtorek wieczorem premier Attlee wygłosił półtoragodzinne przemówienie przed połączonymi izbami kongresu amerykańskiego, w którym omówił problemy polityki zagranicznej oraz wewnętrznej polityki Wielkiej Brytanii.



Rozmowy Truman — Attlee — Mackenzie King trzymane są w tajemnicy. Specjalny komunikat wydany będzie w czwartek lub piątek.

Rzecznicy stwierdzają, że Attlee wysunął propozycję ujawnienia poza tajemnicą energii atomowej również wszelkich innych tajemnic wojskowych wobec Zjednoczonych Narodów i że pierwszy przebieg rozmów był pomyślny. O przebiegu rozmów poinformowany będzie Generalissimus Stalin.

Sekretarz stanu Byrnes wydał na cześć Attlee przyjęcie, na którym obecny był premier kanadyjski Mackenzie King, australijski min. spraw zagr. Evert i szereg wysokich osobistości z politycznych i przemysłowych kół Ameryki.

LONDYN (bo). W związku z naradami w Białym Domu oświadczył premier Attlee podczas jednego z zebrań w angielskiej Izbie Gmin, że dążyć będzie przede wszystkim do rozwiązania dwóch kwestii, którymi są: 1. brak zaufania Zw. Radzieckiego do Anglii i Stanów Zjedn. oraz 2. stała obawa świata przed bombą atomową.

LONDYN (bo). W angielskiej Izbie Gmin jeden z posłów zapytał, w jaki sposób zechce Anglia wszcząć kroki celem złagodzenia pewnych nieporozumień między Wielką Brytanią a ZSRR. Rząd angielski, zaznacza radio Londyn, zawsze załatwiał różne nieporozumienia normalną drogą dyplomatyczną, dyskusje zaś ze Zw. Radzieckim prowadzić będzie zawsze w duchu zgodnej współpracy.

Oficjalny komunikat

WASZYNGTON (FA). Sekretarz Białego Domu w imieniu prez. Trumana złożył oświadczenie, że przed zakończeniem konferencji nie ukaże się żaden oficjalny komunikat o jej wyniku. Komunikatu zatem należy się spodziewać nie wcześniej jak w czwartek lub piątek, przy czym będzie on opracowany wspólnie przez wszystkich trzech mężów stanu.

Prasa o konferencji

NOWY JORK (FA). Prasa amerykańska szeroko komentuje obecne rozmowy waszyngtońskie. „New York Tribune" pisze m. in.: „Głębokie i symboliczne znaczenie posiada fakt, że trzej mężowie stanu zeszli się podczas uroczystości ku czci poległych, jaka odbyła się z racji rocznicy zawieszenia broni. Twórcy poprzedniego zawieszenia broni nie zdołali zbudować pokoju trwałego. Przeżyliśmy wojnę stokroć straszniejszą od pierwszej wojny światowej i jeśli obecni twórcy pokoju nie zdołają podołać zadaniu, to grozi światu nowa katastrofa, która równoznaczna będzie z całkowitą zagładą. Pokój, który nie jest oparty na zasadach sprawiedliwości i wolności, jest złudny i prowadzi do nowej wojny.

Stany Zjedn. podjęły inicjatywę zbudowania trwałego pokoju przez powołanie do życia Organizacji Narodów Zjednoczonych. Budujemy nowy pokój świata, przy czym czynniki, które podważyły pokój przez rozpętanie dwóch wojen światowych, pozostają obecnie pod ścisłą kontrolą. Przewaga nad zwyciężonym musi być zachowana dla własnej naszej obrony. „New York Tribune" kończy swoje uwagi stwierdzeniem, że obecne rozmowy w Waszyngtonie położą podwaliny pod trwały pokój dla szczęścia i rozwoju kulturalnego ludzkości.

Wierni polskości

Według danych statystycznych, na terenie Rzeszy przed wojną mieszkało blisko półtora miliona Polaków, którzy na podstawie przepisów narodowościowych zmuszeni byli przyjąć obywatelstwo niemieckie. Mimo, że byli obywatelami niemieckimi, nie posiadali jednak praw politycznych, bo w hitlerowskim systemie ustrojowym tylko NSDAP zatrzymała prawa polityczne.

Niemniej jednak, choć narażeni na szykany i prześladowania bracia nasi w Niemczech zachowali swą narodowość, zachowali ducha polskiego, zachowali w większej części czystość języka rodzinnego. Zrzeszali się w organizacjach polskich jak Związek Polaków w w Niemczech, Sokół, Tow. Oświaty Szkolnej, dalej w licznych stowarzyszeniach polsko-katolickich, robotniczych, kupieckich oraz śpiewaczych, scenicznych, humanitarnych i młodzieżowych. I nie zepchnął ich z tej drogi hitleryzm. Pozostali wierni swym ideałom. I wielu, b. wielu z nas przebywających w czasie obecnej wojny w obozach pracy w Niemczech spotkało się z serdeczną opieką i pomocą materialną tych naszych rodaków, tak często źle mówiących po polsku.

Ponieważ przez kilkadziesiąt lat Polacy obywatele niemieccy przez swoją wierność dla polskości wykazali swą dojrzałość narodową, rząd polski drogą przepisów tymczasowych postanowił słusznie przywrócić im obywatelstwo polskie bez specjalnych starań i rehabilitacji. Tym przepisom podlegają wracający do kraju z głębi Niemiec jak i ci, którzy mieszkali i mieszkają na terenach odzyskanych przez Polskę. Ustawodawca polski wyszedł ze słusznego założenia, że nie posiadane obywatelstwo obcego państwa, ale narodowość petenta decyduje o przyznaniu mu obywatelstwa polskiego i restytucji jego praw narodowych w pełnym znaczeniu tego słowa.

Jeśli chodzi o woj. Poznańskie i powiaty przyłączone, to wojewoda poznański wydał kilka okólników w tej sprawie, które jasno określają stosunek władz państwowych i bezpieczeństwa do Polaków b. obywateli Rzeszy. Przepisy są wyraźne i nie budzące wątpliwości, ani nie nastręczają trudności interpretacyjnych.

A jednak...

A jednak władze niższych instancji nie przestrzegają tych wyraźnych przepisów, lecz w bardzo wielu wypadkach traktują naszych braci z Niemiec jak prawdziwych Niemców. Z tego wynika, że niżsi urzędnicy i funkcjonariusze władz bezpieczeństwa nie stoją na wysokości zadania, nie rozumieją lub nie chcą zrozumieć intencji i dążeń naczelnych władz państwowych. Stosunek niższych władz i urzędników do tego zagadnienia wpływa również na stanowisko pewnej części społeczeństwa i w sumie byłym obywatelom Rzeszy. narodowości polskiej, dzieje się krzywda wołająca wprost o surowe kary dla winnych takiego postępowania. Ponadto przez nieodpowiednie traktowanie wracających z całym zaufaniem do Ojczyzny Po-

Gen. Eisenhower w Ameryce

NOWY JORK (FA). Samolot wiozący gen. Eisenhowera z Europy, wylądował w Stanach Zjedn. na lotnisku pod Bostonem. Zebrany tłum w liczbie około 1 miliona osób urządził generałowi owacyjne powitanie. Gen. Eisenhower powiedział przy tej okazji kilka słów na temat swej misji w okupowanych Niemczech, ostrzegając przed zbyt wczesnym wycofaniem amerykańskich sił zbrojnych z Europy.

Anglia odmówiła wydania rezerw złota polskiego

LONDYN (PAP-FA). Rząd brytyjski odmówił wydania Polsce rezerw złota wywiezionych w 1939 r. do Anglii. Rokowania utknęły na martwym punkcie, bowiem Anglia przed wydaniem złota domaga się zwrotu kosztów wyposażenia armii polskiej w Anglii.

Stanowisko Anglii w sprawie Żydów

Żydzi sami mają zdecydować o swoim losie w Europie

LONDYN (FA). Min. spraw zagranicznych Bevin złożył dziś oświadczenie przed Izbą Gmin w sprawie Palestyny.

Jak donosi prasa angielska, w sprawie tej doszło do porozumienia między Anglią a Stanami Zjedn. W myśl tego porozumienia Żydzi, żyjący w Europie, mają wypowiedzieć się, czy chcą wyemigrować do Palestyny, czy też pozostać na miejscu.

Od decyzji wzgl. plebiscytu tego zależeć będzie ostateczne rozstrzygnięcie sprawy Palestyny.

Proces przeciwko członkom tajnej organizacji

KATOWICE (PAP-bo). Na podstawie dochodzeń przeprowadzonych przez prokuratora wojskowego w Katowicach opracowano obszerny akt oskarżenia przeciwko 18 członkom tajnej organizacji, działającej na terenie Bielska i okolicy, dążącej na drodze terroru i dywersji, do podważania demokratycznego ustroju państwa, przez organizowane napady na urzędy MO, Bezpieczeństwa Publicznego, mordowanie pracowników państwowych i działaczy społecznych. Wszyscy oskarżeni są o przestępstwa objęte dekretem o ochronie Państwa Polskiego. Jak wynika z zeznań oskarżonej Hanny Reszczyńskiej oraz świadków, oskarżeni byli członkami organizacji terrorystycznej i brali udział w napadach bandyckich, mordach i aktach sabotaży. Wtym celu gromadzili oni wykrytą przez władze bezpieczeństwa broń oraz zdobywane drogą rabunkową fundusze pieniężne.

Polacy we Francji walczyli dzielnie

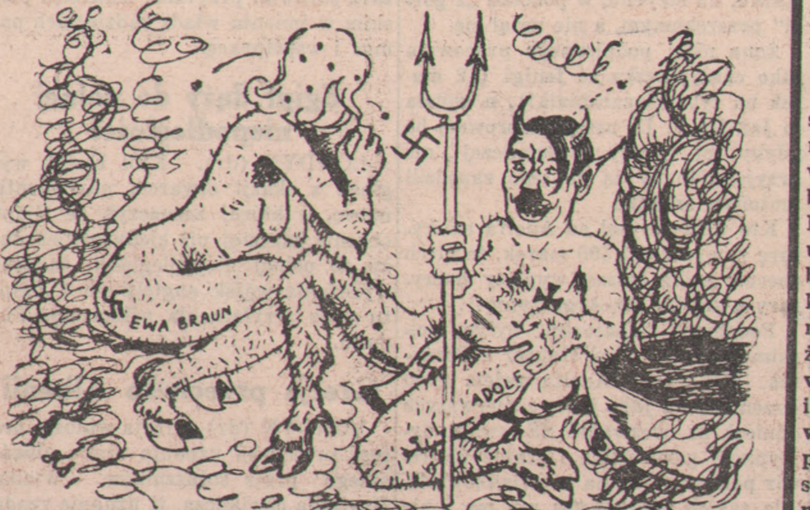
KRAKÓW (PAP-bo). Do Krakowa przybył w liczbie 1.000 ludzi, w pełnym uzbrojeniu, taborem samochodowym, 29 batalion zgrupowanej piechoty polskiej przy armii francuskiej, pod dowództwem mjr. Jana Gerharda. Przybył również mjr. Bolesław Jeleń. W dniach najbliższych spodziewany jest przyjazd 19 bat. pod dow. mjr. Maślankiewicza.

Mjr. Jeleń oraz mjr. Gerhard, w rozmowie z przedstawicielami PAP oświadczyli m. in.: „Zgrupowanie nasze rekrutuje się w większości z emigrantów sprzed wojny 1914 r. Znajdują się pośród nas również Polacy, którzy w 1939 r. przeszli przez Rumunię do Francji. Walczyli oni w armii gen. Sikorskiego. Zgrupowanie nasze powstało w 1944 r. z wojskowych, którzy brali udział we francuskim ruchu oporu (FFI), walcząc o wyzwolenie Francji. Z Krakowa udajemy się do Warszawy, aby zameldować się marsz. Roli-Żymierskiemu. Oddziały nasze specjalnie zasłużyły się w walkach w Tuluzie, w południowej i wschodniej Francji. Otrzymaliśmy odznaczenia francuskie, a poza tym mamy nasze polskie odznaczenia.

Jugosławia pragnie mieć dobre stosunki z Anglią

LONDYN (dr). W Belgradzie oświadczył wczoraj marsz. Tito wobec przedstawicieli prasy brytyjskiej, że Jugosławia starać się będzie o zacieśnienie wzajemnych stosunków gospodarczych i kulturalnych między Jugosławią a Anglią. Pierwszym dążeniem jego rządu będzie usunięcie dawnych uprzedzeń. Co do rzekomego prześladowania kościoła rzymskokatolickiego, marsz. Tito oświadczył, że prześladowania żadnego nie ma. Sporna jest jedynie kwestia parcelacji dóbr kościelnych w związku z przeprowadzoną obecnie reformą rolną.

Hitler w piekle



Do Ewy Braun:
— Zdegradowano nas do roli zwykłych djabłów...
Ewa Braun:
— Możebyśmy zrobili zamach na lucypera...

...ków sieje się zniechęcenie i niezadowolenie wśród nich i pewne obawy w organizacjach Polaków zagranicą.

Okoliczność, że ktoś zainteresowany nie zna poprawnego języka polskiego, lub posiada nazwisko o brzmieniu niepolskim, nie jest bezwzględną przeszkodą do uznania go jako obywatela polskiego. Przeciwnie, należałoby go jeszcze pouczyć o możliwości uzyskania tegoż obywatelstwa.

Uczciwe społeczeństwo polskie, idące po linii życzeń władz naczelnych państwa, domaga się udzielenia wspomnianym osobom jak najdalej idącej pomocy i opieki, pod względem stworzenia im egzystencji, pracy, przydziału mieszkań, kart żywnościowych itp. na równi z wszystkimi Polakami. Niedopuszczalnym jest, by osoby narodowości polskiej wracające z Niemiec lub posiadające od dziesiątek a nawet od setek lat własne gospodarstwa na terenach odzyskanych przez Polskę były przetrzymywane w obozach z racji posiadanego obywatelstwa Rzeszy. Ci urzędnicy i funkcjonariusze, którzy postępują w tej sprawie wbrew intencjom rządu i jego nakazom, źle przysługują się Ojczyźnie. Tak samo źle postępuje pewien odłam społeczeństwa, czyniąc tym rodakom krzywdy moralne i materialne.

Zdawać musimy sobie sprawę, że jeżeli Polacy w Niemczech przetrzymali piekło hitlerowskiego reżimu i nie zatracili ducha narodowego, to restytuowani w swoich prawach obywatelskich stanowić będą bardzo pozytywny element w nowobudującym się, suwerennym i demokratycznym państwie polskim, umiejscowionym w prastarych granicach piastowskich po Odrę i Nisę.

K. Jaźwiecki

Pożyczka szwedzka dla Austrii

WIEDEŃ (dr). Dr Renner wygłosił dwie mowy w Insbrucku i Salzburgu, w których wyraził ubolewanie wobec niezupełnego uznania rządu austriackiego, co uniemożliwia wymianę dyplomatów. Zaznaczył przy tym, iż wybory, jakie się odbędą, nie mogą być miarodajne wobec faktu, iż wielka ilość Austriaków znajduje się poza krajem. W Austrii większość mieszkańców stanowią kobiety i dzieci. Udział kobiet wiedeńskich w głosowaniu wynosić będzie 64 proc. Po powrocie wszystkich Austriaków do kraju, a w szczególności jeńców wojennych, będą się musiały odbyć drugie wybory.

Następnie dr Renner wyraził swą radość z powodu uznania rządu austriackiego przez Szwecję, która ponadto udzieliła Austrii pożyczki w wysokości 30 mil. koron szwedzkich.

Cała rodzina Kruppów jest winna

NORYMBERGA (dr). Jeden z głównych przestępców wojennych, Gustaw von Krupp, znajduje się w szpitalu w Salzburgu. Stan jego zdrowia jest zły, wobec czego Krupp nie będzie mógł stanąć na rozprawie. Z Norymbergi donoszą, że fakt ten nie wpłynie na odroczenie terminu procesu. Angielski przedstawiciel w Trybunale Międzynarodowym, proponuje, by rozprawa przeciwko Kruppowi odbyła się zaocznie, amerykański sędzia Jackson natomiast sprzeciwia się temu, wysuwając propozycję, by w miejsce chorego Kruppa-seniora, zasiadł na ławie oskarżonych syn jego, Alfred von Krupp, gdyż zakłady Kruppa od 150 lat prowadzą wojny agresywne, koniecznym więc jest, by ktokolwiek z rodziny tej zasiadał na ławie oskarżonych. W sprawie tej międzynarodowy Trybunał poweźmie dziś decyzję.

O spadek niemiecki

PARYŻ (dr). Na pierwszym posiedzeniu międzynarod. komisji reparacyjnej obradowano nad reparacjami w naturze z zachodnich terenów Niemiec pozostałych po 25-procentowym udziale ZSRR i Polski.

Wysłannik Anglii w Grecji

LONDYN (dr). Premier grecki Panelopolos wyraził swe zadowolenie z powodu przybycia przedstawiciela Wielkiej Brytanii Mac Neela do Aten, który przeprowadzi rozmowy z greckimi przywódcami parti politycznych.

Autostrady w Niemczech

LONDYN (dr). Zachodnio-niemieckie autostrady już uruchomiono, między nimi autostradę: Kolonia — Frankfurt n. Menem, Kolonia — Düsseldorf, Düren — Aachen. Na autostradach tych wzbroniony jest ruch konny i rowerowy.

Obławy na pokątnych handlarzy

HAMBURG (dr). Władze brytyjskie wespół z niemiecką policją pomocniczą urządziły wielką obławę na pokątnych handlarzy w Hamburgu. Obława dała nadzwyczajne rezultaty. Aresztowano dużo osób, w tym szereg Łotyszów i Litwinów.

Ameryka dla Polski

WASZYNGTON (bo). Radio Nowy Jork donosi, że Polska otrzymała dotychczas 300.000 ton towarów UNRRA. Polska, jako kraj najbardziej poszkodowany w czasie wojny, wymaga teraz jako pierwsza pomocy Ameryki w postaci przesyłek UNRRA. Polacy liczą na swych rodaków zagranicą, aby móc przy ich współpracy odbudować w końcu swe miasta, zniszczone przez niemieckiego barbarzyńcę.

Francja sprzeciwia się ustępstwom na rzecz Niemiec

LONDYN (dr). Na posiedzeniu angielskiej Izby Gmin odpowiedział min. stanu Noel Baker na interpelacje posłów, że utworzeniu centralnej administracji niemieckiej w myśl postanowień konferencji poczdamskiej, sprzeciwia się Francja, która na konferencji w Poczdamie nie była reprezentowana. Sekretarz stanu wyraził jednak przekonanie, że sprawa ta wkrótce będzie załatwiona. Obecnie toczą się nieoficjalne i czysto informacyjne rozmowy między przedstawicielami Anglii i Francji w sprawie umiędzynarodowienia Nadrenii i Zagłębia Ruhry

Zakończenie światowej konferencji młodzieży

LONDYN (bo). Światowa konferencja młodzieży w Londynie zakończyła swe obrady. Konferencja zatwierdziła jednogłośnie treść apelu do młodzieży świata. Przedstawiciele anglo-radzieckiego komitetu przyjaźni młodzieży oświadczyli, że jego organizator przeprowadza kampanię zbiórki funduszu 50.000 funt. szterl., przeznaczonego na wybudowanie ośrodka młodzieżowego w Stalingradzie, dla uczczenia pamięci poległych w wojnie młodych obrońców tego miasta. Na projekt delegacji amerykańskiej konferencja przyjęła rezolucję, wyrażającą hołd pamięci prez. Roosevelta.

Epidemia w Niemczech

LONDYN (dr). Do angielskiej strefy okupacyjnej Niemiec przybyła angielska misja lekarska, która udała się na tereny, w których panują epidemie. Komisja będzie obradowała nad zapobieganiem epidemiom, szerzącym się obecnie w Niemczech.

Artykuł dyskusyjny

Katolicyzm na przełomie

II.

W Polsce i nie tylko w Polsce katolicyzm stanął na przełomie dziejowym. Przełomy dziejowe, zależnie od ich dynamiki wewnętrznej, mogą być ewolucyjne lub rewolucyjne. Nie do nas należy sprawa wskazania dróg, po których w najbliższej przyszłości katolicyzm realizować będzie swój program służenia Bogu i Polsce.

Cele i drogi roztrząsane są zgóry, życie rzeczywiste bywa przeżywane programowo. W ten sposób jądro współczesnego życia stanowią wielkości umysłowe, idee, teorie i zasady. Z śmiałej wyżyny, na której powstały, zniżają się one do społeczeństwa. Widzimy, że wszędzie teorie poprzedzają ruchy rzeczywiste, zwiększając ich siłę, wlewając w nie namiętność, a myśl wspiera i ogarnia społeczeństwo bardziej, niż kiedykolwiek przed tym.

Do osiągnięcia swych celów dziejowych, swych własnych i narodowych dążeń społeczeństwa katolicyzm w Polsce kroczył drogami rozmaitymi. Już Kołłątaj dał nam ich wnikliwą analizę. Ostatnio na łamach „Ilustrowanego Kuriera Polskiego" dał wojewoda poznański dr F. Widy-Wirski, nową syntezę poglądów na pozytywne i negatywne wartości katolicyzmu, stwierdzając, że

„kiedy otaczająca nas rzeczywistość powojenna postawiła przed najszerszymi masami narodu polskiego zadanie ogromne, wręcz przerastające wymiernie siły fizyczne pokolenia — sięgnąć należy po taki narodowy system realizacyjny katolicyzmu, który spotęguje wszystkie siły twórcze całego narodu w skali dotychczas niespotykanej. Wiara tradycyjna akcentować winna w miejsce heroizacji ofiary i cierpienia nakaz Wszelkiego Stworzenia wejścia w świat, jako na pole uprawne i przetwarzania go na modłę potrzeby i rozwoju".

Mielibyśmy tu zatem deistyczne ujęcie problematu. Jest to wołanie do wykrycia rozumu we wszystkich faktach dziejowych. Artykuł dr. F. Widy-Wirskiego odsłania nowe widnokręgi poglądowe i rzeczowe. Pogląd ten, zdolny przeniknąć do szerszych warstw ludowych, rewiduje i odrzuca katolicyzm doktrynalny, zachowując i umożliwiając równocześnie to, co w nim wieczne i nieprzemijające.

W takim ujęciu zagadnienia nie ma miejsca na relatywizm i kompromisowość. Ale już przenikliwy Wolter oczekiwał od tolerancji jedynego pokoju, jakiego ludzkość może się spodziewać. A przecież Wolter najgwałtowniej zwalczał wszelką dogmatyczną i na powadze opartą religię, a za tym i katolicyzm.

Nie dzielimy już, jak Vico, dziejów na epoki: boską, bohaterską i ludzką. Stoimy mocno na gruncie epoki trzeciej — ludzkiej. I neoterminizm widzi w epoce ludzkiej trwały fundament swej misji na ziemi. Niemniej ściśle ograniczona jest zdolność chwili: żaden burzliwy rozpęd nie może szybko i gwałtownie doprowadzić do celu. W świecie biegunowych przeciwieństw jest realizm polityczny koniecznością dziejową. Ten realizm miał w katolicyzmie wiekową kulturę dojrzałego i przewidującego obserwatora i realizatora

Hieronim Pawlicki

Co piszą inni?

Nie tędy droga

Pod powyższym tytułem w gazecie 7-ej dywizji „Na Straży" por. Wilkój na temat godności żołnierza polskiego m. in. pisze:

„My żołnierze odrodzonego Wojska Polskiego, ucieleśniającego w sobie najpiękniejsze tradycje i wzory żołnierskie, musimy tak postępować, by zaszczytne miano — żołnierz — nie zmieniło się na haniebne — żołdak.

Musimy stale pamiętać, że po zewnętrznym wyglądzie poszczególnego żołnierza sądzi się o wartości danego oddziału i całego wojska.

Niechlujny, brudny, nie oddający honorów wojskowych „żołnierz", obniża wartość armii w ogromny sposób, szczególnie w oczach cywilnej ludności, która swoje wojsko kocha, z którego chce być dumna, a które w czasie pokojowym sądzi po jego wyglądzie zewnętrznym i zachowaniu się.

Ogromną krzywdę wyrządza nam zapluty, urżnięty w „pestkę" strzelający, chamski żołdak (innego określenia nie znam), niestety spotykany jeszcze na ulicach naszych miast".

Upiory Monachium

„Robotnik" rozważając błędy „polityki" monachijczyków stwierdza, iż: „Przyczyna „tragicznej pomyłki" — jak niektórzy dziś delikatnie chcą określić politykę monachijskich „aniołów pokoju" — leżała nie w dziedzinie strategii i spraw wojskowych, ale w dziedzinie polityki i spraw społecznych. Monachium — to przede wszystkim dzieło londyńskiej City, bankierskich „dwustu rodzin" we Francji, międzynarodówki trustów i kartelów, która zawsze gotowa jest pokumać się choćby z diabłem, byle uchronić swoje dywidendy. Światowy obóz społecznego wstecznictwa wolał kapitulować przed Hitlerem, byle utrzymać mur dzielący państwa zachodnie od Związku Radzieckiego.

Jeszcze na kilka miesięcy przed wojną, kiedy jej rychły wybuch nie ulegał w stolicach Europy żadnej wątpliwości, ciężki przemysł francuski zawarł umowę z Kruppem na dostawę łożysk kulkowych, tak potrzebnych niemieckiemu przemysłowi zbrojeniowemu. Raz jeszcze powtórzyła się historia roku 1918, kiedy to niemiecki żołnierz strzelał do żołnierzy alianckich z armat Schneider—Creusot i Wickersa".

Wprzededniu Sejmu pracy

W dniach od 18 do 21 bm. odbędzie się w Warszawie Ogólnopolski Kongres Związków Zawodowych. Omawiając znaczenie tego zjazdu, „Życie Warszawy" pisze:

Twierdzenie, że polska klasa pracująca dźwiga na swych barkach ciężar odbudowy kraju, zniszczonego na skutek wojny, którą nie ona zawiniła — nie jest niestety, frazesem, ale smutną prawdą i twardą koniecznością. Pracujący Polski są jednak świadomi jednej rzeczy, i ta świadomość jest dla nich źródłem siły i wytrwania: w tej Polsce odbudowywanej kosztem wyrzeczeń i ofiar, oni są i będą gospodarzami. I nikt im tego decydującego wpływu na losy kraju nie wydrze.

Nad utrwaleniem, nad pogłębieniem bezpośredniego wpływu klasy robotniczej na losy Polski pracować będzie Kongres Związków Zawodowych. Nie ma bowiem żadnego problemu, spośród tych, jakie rozważać będą delegaci — statut Komisji Centralnej Zw. Zaw., płace, poprawa bytu materialnego, warunki pracy kobiet i młodzieży, upowszechnienie oświaty i kultury, wydajność pracy, ubezpieczenia społeczne (zwłaszcza lecznictwo) i emerytalne, sprawa urlopów — nie ma problemu, który pośrednio czy bezpośrednio nie wiązał się z wzmocnieniem pozycji klasy pracującej w Polsce.

I właśnie dlatego, że w życiu zarówno jednostki jak i państwa wszystkie, co istotne, zależne są wzajem od siebie. Ogólnopolski Kongres Związków Zawodowych nie może pozostać obojętnym wobec pewnych bardzo istotnych zjawisk zachodzących w kraju".

Churchill we Francji

PARYŻ (FA). Bawiący w Paryżu b. premier angielski Churchill odbył szereg konferencji z przywódcami świata politycznego Francji. M. in. Churchill przypomniał, że jest honorowym obywatelem francuskim i że więzy łączące go z Francją są silne i serdeczne. Francja, dźwigająca się z ruin wojny, szybko się odradza i zapewne zajmie znów czołowe stanowisko na arenie międzynarodowej. Wczoraj Churchill spożył śniadanie z Leonem Blumem, dzisiaj z generałem de Gaulle, a kolację spożyje z Herriot'em.

Węgiel polski do Szwajcarii

BERNO (bo). Wkrótce ma przybyć do Polski szwajcarska misja handlowa, by w duchu tradycyjnej przyjaźni polsko-szwajcarskiej, przeprowadzić rokowania w sprawie eksportu węgla z Polski do Szwajcarii.

Oczyszczanie morza z min

LONDYN (bo). Całe flotylle angielskich poławiaczy min stoją obecnie przed zadaniem oczyszczenia z min morza, na trasie Szkocja — kanał La Manche. Wyławiają one angielskie oraz niemieckie miny. Termin działań określony jest na 6 miesięcy.

Repatriacja Polaków z Rosji

MOSKWA (PAP-bo). Zw. Patriotów Polskich obwodu zaporoskiego, zorganizował naradę lekarzy, poświęconą sprawie organizacji opieki sanitarnej w okręgu repatriacji. Zebrani lekarze postanowili zorganizować sztab sanitarny przy zarządzie obwod ZPP, a również delegować lekarza do każdego rejonu w celu opieki sanitarnej nad repatriantami. Lekarze winni zbadać przed wyjazdem całą ludność polską. Polska kampania przeciw chorobom zakaźnym powinna opiekować się całą ludnością polską. Obecny na naradzie miejscowy komisarz zdrowia, przyrzekł lekarzom polskim w imieniu władz radzieckich pomoc i współpracę.

Egipt dąży do pełnej niepodległości

LONDYN (dr). Król Faruk wygłosił z okazji otwarcia parlamentu mowę, w której zaznaczył, że Egipt obecnie bardziej niż kiedykolwiek dąży do pełnej niepodległości, żądając wycofania wojsk angielskich z Egiptu oraz przyłączenia północnego Sudanu.

Grecja przeciwko Albanii

LONDYN (dr). Grecja wniosła protest przeciwko uznaniu rządu albańskiego przez sojuszników. Wielka Brytania oświadcza, iż uznanie rządu albańskiego nie ma nic wspólnego z uznaniem dotychczasowego stanu granic Albanii, które będą przedmiotem pertraktacji na konferencji pokojowej.

Jeszcze echo sprawy gen. Schuberta

„Panis bene merentium"

Emerytura — to „chleb dobrze zasłużonych". Zwłaszcza emerytura wojskowa. Sprawę gen. Schuberta (taka jest pisownia nazwiska i tak figuruje ono w Roczniku Oficerskim 1924 r.!) należy rozpatrywać pod tym kątem widzenia. Nie sentyment osobisty, ani względy i względziki są miarodajne, lecz postawa narodowa.

Faktem jest, że gen. Schubert dobrowolnie stał się V. D. Tę bajkę o przymusie schowajmy raz wreszcie między bajki Grimma lub Sieroszewskiego. Dla Polaka przymusu nie było i być nie może. Trzeba było się zabrać do pracy fizycznej wraz z rodziną by przeżyć. Tak uczyniło dużo oficerów! Przytoczę tu z terenu Poznania śp. majora w st. sp. Głębockiego, starca 66-letniego, który nie znając języka niemieckiego, żeby przeżyć pracował na kolei jako zwykły robotnik i dźwigał progi kolejowe za fenigi... a na listę ukraińską, czy inną, uprzywilejowaną przez Niemców, nie zapisał się. Umarł z niedostatku, na strychu, w pokoiku „z górki" przerobionym, a nie ugiął się.

Żona niżej podpisanego pracowała jako chałupniczka za fenigi (12 marek na tydzień zarabiała!), a wolała to jak iść V. D. ustępy szorować, bo gdyby tej pracy chałupniczej nie przyjęła, to by ją do tego zapędzili teutońscy szakale.

Kto więc przyjął od Adolfa emeryturę w wysokości 500 marek, to niech obecnie szuka dalszej wypłaty emerytury u Adolfa (w Argentynie!).

Podobnym bohaterem, byłym polskim generałem, był Hauser z Poznania. Gdy horda Adolfa zajęła gród Przemysława jako jeden z pierwszych odniósł na wezwanie SS swoje dystynkcje generalskie i szablę na rewir policyjny (są na to świadkowie!). Dla takich zaprzańców nie ma i nie powinno być rehabilitacji. Wyrok ten uważany winien być za skandal!

Ant. Chocieszyński,
ppułk. w st. sp. — prezes Stow. Of. w st. sp. Okręg Pomorski.

KRONIKA BYDGOSKA

Dnia: 15 listopada
Kalendarzyk: Gertrudy

KALENDARZYK HISTORYCZNY
14. 11. 1308. Krzyżacy przywołani przeciw Brandenburczykom urządzają rzeź w Gdańsku.

Co? gdzie? kiedy?

TEATR POLSKI
Wtorek 13. 11. „Dzień Zaduszny",
Środa: „Dzień Zaduszny",
Czwartek: „Dzień Zaduszny".

TEATRY ŚWIETLNE:
Pomorzanin: Iwan Groźny, **Polonia:** dr Murek, **Wolność:** Iwan Groźny, **Orzeł:** Czy Lucyna to dziewczyna, **Bałtyk:** U kresu drogi.

NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY
Komenda Wojewódzka M. O. 25-49
Komenda Miasta M. O. 23-47
Straż Pożarna 11-11
Pogotowie Ratunkowe 15-53
Rozmowy Międzymiastowe 15-90 i 15-91
Biuro napraw telefonów 11-15

DYŻURY APTEK
Centralna, Al. 1 Maja 27
Pod Złotym Orłem, Stary Rynek

Zgon zasłużonego działacza

W ubiegłą niedzielę zmarł w wieku lat 82, znany społeczeństwu polskiemu w Bydgoszczy zasłużony społecznik śp. Stanisław Szymankiewicz.

Śp. Zmarły był współzałożycielem „Sokoła" bydg., zasiadał w Radzie Narodowej („Rada Dzielnicowa"), a w późniejszym wieku nie mogąc czynnie pracować w organizacjach młodzieżowych, zasilał Kom. PW i WF radą i ofiarami pieniężnymi.

Ze związku b. więźniów politycznych

„Podwieczorek przy mikrofonie"

organizuje w niedzielę, 2 grudnia, o godz. 17 w sali malinowej Domu Kultury Robotniczej Związek b. więźniów politycznych. Program bardzo urozmaicony. Po imprezie losowanie fantów. Dochód przeznacza się na najbiedniejsze ofiary reżimu hitlerowskiego i ich rodziny.

Członkowie i podopieczne Zw. b. więźniów politycznych proszone są o zgłaszanie się w sekretariacie Związku przy ul. Jagiellońskiej 24, II p w celu współpracy w mającej się odbyć imprezie.

W sekretariacie Zw. b. więźniów politycznych zechcą zgłosić się członkowie i podopieczni celem zaznajomienia się z ważnymi komunikatami zarządu.

Niemcy zamordowali 14 kapłanów bydgoskich

Parafia Najśw. Serca P. J. w hołdzie śp. ks. kan. Stepczyńskiemu

BYDGOSZCZ. W kościele Najśw. Serca Pana Jezusa odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne za spokój duszy dziekana bydgoskiego, ks. kan. Kazimierza Stepczyńskiego, długoletniego proboszcza parafii Najśw. Serca P. J. Ks. kan Stepczyński po zajęciu Bydgoszczy został przez hitlerowców aresztowany, przez długie tygodnie w barbarzyński sposób męczony i wresz cie zginął męczeńską śmiercią. Parafianie, pragnąc oddać ostatni hołd swemu duszpasterzowi, przybyli bardzo licznie, liczne były też stowarzyszenia ze sztandarami. W prezbiterium ustawiono katafalk, na którym spoczywała symboliczna trumna, na niej zaś symbole kapłaństwa. Nabożeństwo poprzedziły uroczyste wigilie odprawione przez ks. prof. Gierczyńskiego w asyście ks. mgr. Bach-Żelewskiego i ks. Śliwińskiego oraz licznego duchowieństwa. Mszę św. żałobną celebrował dziekan bydg. ks. Konopczyński w asyście około 25 księży. Podczas mszy św. wzruszające kazanie wygłosił ks. radca Skonieczny. Kaznodzieja pokrótce naświetlił tragedię, jakie przeżywało duchowieństwo bydgoskie. Z samego dekanatu bydgoskiego zginęło z rąk siepaczy hitlerowskich 14 kapłanów. I tak zginęli: ks. kan. Stepczyński, ks. kan. Szulc, ks. Ł. Kukułka, ks. A. Rożek, ks. Fr. Dachtera, ks. J. Jakubowski, ks. St. Kopeć, ks. Zb. Kaniewski, ks. Świadek, ks. dr Wagner, ks. H. Gintrowski, ks. K. Całka, ks. P. Szarek i ks. dr J. Piórek. Ostatni trzej zostali rozstrzelani na Starym Rynku. Podczas nabożeństwa pienia żałobne wykonał chór parafialny różańcowych pod batutą organisty-wirtuoza p. Stef. Jankowskiego. Uroczystość żałobną zakończono odśpiewaniem pieśni „Witaj Królowo".

Stanowisko Bydgoszczy

wobec profanacji grobów

We wtorek, 13 bm odbył się w Bydgoszczy Wiec Protestacyjny, potępiający zbrodniczy fakt zbezczeszczenia pomnika i grobów poległych żołnierzy radzieckich.

O godz. 14-tej liczne organizacje polityczne i młodzieżowe, związki zawodowe, robotnicy, inteligencja i młodzież szkolna, zebrali się wokół pomnika na pl. Wolności. Na wstępie przemawiał prez. miasta Twardzicki, dalej wojew. pomorski Pasemkiewicz i ks. Giemza. Następnie przemawiali przedstawiciele robotników, partii politycznych i wojska.

Mówcy w ostrych słowach napiętnowali robotę wrogich czynników dążących do rozbicia przyjaźni polsko-radzieckiej i podkreślili konieczność ostrej interwencji władz w sprawie wykrycia i ukarania winnych.

Na zakończenie w imieniu zgromadzonych odczytał rezolucję p. Król. Ludność m. Bydgoszczy żąda przeniesienia grobów w jedno miejsce i otoczenia ich należytą opieką oraz wzniesienia monumentalnego pomnika żołnierzowi radzieckiemu.

Następnie złożono kwiaty na grobach i pomniku.

Z życia organizacji

ZMP „Jedność" nawiązuje do tradycji

Przy licznym udziale b. członków, członkiń i sympatyków odbyło się w świetlicy Stronnictwa Pracy zebranie org. Związku Młodzieży Pracującej „Jedność" — koło Bydgoszcz.

Zebranie zagaił b. długoletni prezes tego koła, przewodn. Kom. Org. na woj. pom. — kol. Sikora witając kol. mec. Trzebińskiego — del. Zarz. Gł. Str. Pracy, kol. Bałę — del. Pom. Zarz. Woj. Str. Pracy oraz długoletnich członków ZMP „Jedność" z kol. kol. Florkowskim, Śpiewakowskim i Jasińskim na czele. Do prezydium powołano kol. kol. mec. Trzebińskiego, Bałę, Florkowskiego, Śpiewakowskiego, Kachelskiego i Drażewską.

Mec. Trzebiński obejmując przewodnictwo mówił o celach i zadaniach ZMP „Jedność", nawiązując do kilkunastoletniej tradycji Związku, który dostarczył Stronnictwu Pracy wybitnych działaczy i gorących patriotów i demokratów. ZMP „Jedność" jest organizacją ideowo-oświatową, celem jej i zadaniem jest podniesienie poziomu umysłowego młodzieży pracującej i wychowanie jej w duchu szczerze demokratycznym oraz przygotowanie do pracy społeczno-politycznej dla dobra Narodu i Państwa.

Do Zarządu Koła wybrano: kol. kol. A. Jasińskiego prez., K. Kantorskiego wiceprez., Wł. Drażewską sekr., H. Kuligowską zast. sekr., E. Beltrowskiego skarb., J. Monarchównę i E. Błaszaka (ławnicy). Do Komisji Rewizyjnej: kol. Florkowskiego (przewodn.) oraz Borkowskiego i I. Wachowiakównę.

W wolnych głosach kol. Bała apelował do młodych, aby wytrwali w swej pracy dla dobra Państwa i Ojczyzny.

Podwieczorek Koła Rodzicielskiego

W salach szkoły im. Karola Marcinkowskiego odbył się podwieczorek na fundusz pomocy dla dziatwy szkolnej urządzony przez Koło Rodzicielskie. Podczas podwieczorku odbyły się występy dzieci szkolnych w strojach ludowych, (reż. p. C. Ma-

Opieka nad młodzieżą rzemieślniczą

BYDGOSZCZ (PAP). W Bydgoszczy zorganizowano Stowarzyszenie Opieki nad młodzieżą uczęszczającą do szkół zawodowych. Członkami Stowarzyszenia są wszystkie przedsiębiorstwa rzemieślnicze, przemysłowe i handlowe na terenie Bydgoszczy.

nikowska). Obywatelom Wilczaku, którzy przez dobrowolne datki w naturze przyczynili się do urządzenia bogatego bufetu, należy się specjalne uznanie i podziękowanie. Dzieci obdarzono cukierkami (dar dyr. firmy „Osti"). Po występach urządzono dla starszych dancing. Uznanie za włożony trud należy wyrazić pp. Lewandowskiemu, Waszakowej i Nagowskiemu.

Popis orkiestry kolejowej i chóru „Hasło"

Z chwilą oswobodzenia Bydgoszczy, orkiestra kolejowa i chór „Hasło", wskrzeszone, chociaż dotknięte stratami wojny, wznowiły swą czynność. Rozwijając się stale, w krótkim czasie doszły do przedwojennego stanu tak pod względem składowym swych członków jak i poziomu muzyki. Oba zespoły spełniają ważną rolę na polu kulturalno-oświatowym przez urządzanie wieczorów muzycznych. Ostatni koncert, który z inicjatywy sekcji kulturalno-oświatowej z naczelnikiem głównych warsztatów p. inż. Rupińskim na czele, odbył się na terenach warsztatów poświęcony był uczniom szkoły przy Głównych Warszt. Kol.

Po koncercie orkiestry wystąpił chór kol. „Hasło" pod dyr. p. Wittstocka. Chór zaprodukował pieśni ludowe. Jako solista wystąpił na wiolonczeli p. Heize. Na zakończenie produkowała się kolejowa orkiestra symfoniczna, która swym pierwszym występem zrobiła miłą niespodziankę. Zespół muzyczny i chór nagrodzeni zostali rzęsistymi oklaskami. Program koncertowy uzupełnił tenor p. Jasiński.

Bractwo kurkowe wznawia swą działalność

BYDG. Po sześcioletniej przerwie spowodowanej okupacją, Bractwo Kurkowe odbyło swe pierwsze walne zebranie w Domu Rzemieślniczym przy ul. Jagiellońskiej. Przewodniczył zebraniu patron Bractwa prez. Twardzicki. Wybrano nowy zarząd w skład którego weszli: prezes Wł. Jedryszka, wiceprezes Godek, sekr. R. Goncarzewicz, zast. sekr. Grubich, skarbnik Balcer, komdt Ruciński, strzelmistrz Pilaczyński, zast. Mikulski, gosp. Paszek, mistrz ceremonii Kwiatkowski.

Do komisji rewizyjnej weszli: Wł. Goncarzewicz, Wojciechowski, Ganasiński. Sąd honorowy tworzą: Goncarzewicz Walery, Bociek, Nowak, Fiołka, Michalski, chorąży: Graczkowski, oficerowie: Waszak i Osieński.

W dalszych punktach zebrania poruszono kwestię wpisowego i składek. Po dyskusji ustalono wpisowe na 200 zł, składkę miesięczną na 50 zł. Sprawę przynależności Bractwa do Komitetu WF i PW referował kpt. Matuszewski. Szeroko omawiano sprawę obchodu 600-etniego istnienia Bractwa oraz umundurowania, broni i zaginionego sztandaru. (jf)

Kronika Toruńska

Co? gdzie? kiedy?

TEATR ZIEMI POMORSKIEJ:
Środa 14. 11. „Ostrożnie...! Świeżo malowane".
Komedia francuska w 3 aktach (zespół teatru bydgoskiego). Początek o godz. 18.15.
Kino Bałtyk — Wielki Walc.
Kino Wolność — Najazd.
Pocz. w kinach o godz. 14, 16, i 18.

Dyżur Aptek:
Od 10. 11. do 16 11. włącznie:
Apteka Radziecka — Szeroka 27
Apteka św. Barbary — Szosa Chełmińska 80.

Starogard wkrótce bez Niemców

STAROGARD (PAP). Miasto Starogard liczy obecnie 6.500 mieszkańców, z czego 6326 Polaków i tylko 174 Niemców, którzy niebawem opuszczą miasto, udając się za Odrę.

Biblioteka XX Chodyńskich w Włocławku

Biblioteka im. XX Chodyńskich we Włocławku została częściowo uratowana. Zdołano odszukać część biblioteki seminaryjnej, wywiezionej swego czasu przez Niemców do Poznania. Ze 120 tys. wywiezionych książek, starych druków i inkunabułów wróciło do Włocławka dotychczas 5 wagonów książek.

Kursy dokształcające z zakresu gazownictwa

BYDGOSZCZ. W dniu 14 listopada w Gazowni Miejskiej w Bydgoszczy nastąpi otwarcie kursów dokształcających z zakresu gazownictwa dla gazmistrzów, techników i kierowników miejskich gazowni, zorganizowanych przez Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Pomorskiego — Oddział Gazowni w porozumieniu z Departamentem Szkolenia Kadr przy Ministerstwie Przemysłu.

Na radiowej fali

Czwartek, 15 listopada 1945 r.

6.55 Transmisja z Warszawy. 8.00 Program na dzień bieżący. 8.05 Wiad. miejsc. 8.10 Konc. por. z płyt. 12.00 Transm. z Warsz. 13.30 Muz. rozrywk. 13.50 Skrz. posz. rodz. 14.00 d. c. muz. rozrywk. 14.10 Wiad. miejsc. 14.15 Kron. pom. 4.25 Przegl. prasy. 14.35 Pog. akt. w opr. M. Rybiańskiego: „Pierwszy śnieg, pierwszy cukier". 14.45 Chwilka dla amat. muz. dawn. 16.00 Transm. z Warsz. 17.30 Myśl demokr. w lit. polsk. „Ideały społeczne Filomatów" w opr. J. Piechockiego. 17.45 Sławni wykonawcy (płyty). 18.00 Transm. z Warsz. 18.20 Felieton w opr. J. Remiszewskiego pt. „Wycieczka do stolicy". 18.30 Konc. kam. w wyk. F. Tomaszewskiego — flet, A. Morzyckiego — skrzypce, H Wojciechowskiej — fort. St. wst. Z. Ławęskiej (Toruń). 19.00 Transm. z Warsz. 19.15 Toruń na fali bydg. 19.30 Transm. z Warsz. 21.00 Konc. życz. z Bydg. 21.30 Skrz. posz. rodz. 21.45 Transm. z Warsz. 22.00 Fel. lit. „W świetle rampy" w opr. T. Kopałki (Toruń). 22.10 Konc. ork. tan pod dyr. Zakrzewskiego (Toruń). 22.50 Wiad. ze świata. 23.00 Progr. na dz. nast. Zak. aud. Hymn.

Wieczory teatralne

„Dzień Zaduszny"

Sztuka w 3 aktach Hermana Heiermansa. Występ zespołu aktorów Teatru Ziemi Pomorskiej w Toruniu

Centralna postać sztuki Heijermansa, holenderskiego pisarza, głośnego na przełomie wieku 19-go i 20-go, ksiądz Hansen, wypowiada na samym końcu, tuż przed zapadnięciem kurtyny, zdanie: „Jestem podwójnie zgnębiony — o ludzi i o ciebie". W tym stwierdzeniu zamyka się tragedia prawdziwego sługi Bożego, jakim jest — w odróżnieniu od innego księdza w „Dniu Zadusznym" — ów mocno na ibsenowską modłę wykoncypowany kapłan. Ksiądz Hansen przygarnął na probostwie kobietę, która w dzień słotny i burzliwy wije się na progach jego domu w bólach porodowych. Sprowadził doktora i pielęgniarkę, odstąpił nieszczęsnej matce swego łóżka — wszystko w imię szczytnie pojętego nakazu miłości bliźniego. Z postepowania ks. proboszcza Hansena rodzi się konflikt z parafianami, z konfratrem, z kurią biskupią. Rita nie jest dla tych wieśniaków matką, której należy spieszyć z pomocą, lecz kobietą upadłą, dziewką, istotą „zapowietrzoną". Przesady moralizatorów triumfują nad nakazami serca i sumienia. Ksiądz Hansen znalazł się w szeregu tragicznych bohaterów, dla których klasyczny prototyp stworzył Ibsen w „W raju ludu". Jeszcze raz zadokumentowano na scenie, jak silna jest tyrania konwenansu wśród tłumu.

Ksiądz Hansen odchodzi więc z plebanii, pokonany przez opinię publiczną, z którą solidaryzuje się władza kościelna, w osobie kurii biskupiej. Żeby miał choć tę pociechę, że nawrócił zbłąkaną duszę! Lecz niestety — Rita jest cyprawda księdzu wdzięczna za jego poświęcenie, lecz pozostaje butną poganką, podtrzymującą z przekonaniem do końca swoje racje życia areligijnego. Czy to oznacza, że partii dwóch światopoglądów nie rozegrano? Czy autorowi chodziło tylko o to, aby uniknąć taniego efektu nawrócenia? Jeśli zważymy, że miejsce księdza Hansena zajmuje człowiek stawiający opinię wyżej od nakazu sumienia chrześcijańskiego, jeżeli triumfuje tłum, którego duszy nie przekształcila religia Ukrzyżowanego — to, przy całym uznaniu dla postawy Hansena, autor widocznie chciał zaznaczyć bezowocność duchowych zmagań się religii z duszą ludzką.

Dramat Heijermansa, rysującego naturalistycznie poprawnie postaci, zawiera sporo materiału dyskusyjnego, jednakowoż tylko miejscami wznosi się ponad poziom tego, co przy założeniach sztuki z góry oczekujemy.

Wśród wykonawców wyróżnili się Franciszek Rychłowski w roli i świetnej masce księdza Hansena, Halina Drochocka (Siostra miłosierdzia), Irena Maślińska, kreująca postać Rity oraz Leopold Detkowski w roli księdza Bronka, fanatyka i formalisty w jednej osobie.

Jan Piechocki.

Tymczasowe dowody tożsamości

Zgodnie z zarządzeniem Urz. Woj., Zarząd Miejski wydawać będzie tymczasowe zaświadczenia tożsamości osobom, nieposiadającym żadnego dowodu osobistego.

Zainteresowane osoby powinny złożyć na specjalnych formularzach stosowne oświadczenie i wykazać w sposób niewątpliwy tożsamość swej osoby przez dołączenie do podania odpowiednich dowodów, względnie dokumentów a w wyjątkowych wypadkach, przez zeznania dwóch poważnych wiary godnych świadków. Zwraca się uwagę, że za fałszywe zeznania grożą wysokie kary.

Tymczasowe zaświadczenia tożsamości wydawać będzie Wydział Ewidencji Ludności, Nowy Rynek 1, pierwsze piętro.

Osoby meldowane tu na pobyt czasowy, starać się mogą o takie zaświadczenia w miejscu stałego zamieszkania.

Od Administracji

Szanownych Abonentów naszego dziennika prosimy o dokładne i wyraźne podawanie adresu (miejsce zamieszkania, poczta, województwo) przy zamawianiu prenumeraty, gdyż niedokładności w tym względzie opóźniają ekspedycję wręcz uniemożliwiają pocztcie doręczanie pisma.

Nowiny z Zagranicy

Komisarz palestyński w Jerozolimie zaprosił delegację Żydów, z którą omawiać będzie warunki powrotu Żydów z Europy do Palestyny.

Trzech generałów japońskich będzie wkrótce odpowiadało przed sądem wojennym w Singapore: dowódzca 16 armii japońskiej, gen. Nagano, jego szef sztabu, gen. Yamato, oraz dowodzący wojsk japońskich w centralnej Jawie, gen. Matimura.

Władze sojusznicze aresztowały byłego niemieckiego konsula generalnego w Szwecji, Krug von Nidde.

Trybunał ludowy w Pradze skazał konfidenta gestapo w okresie okupacji Czechosłowacji, fabrykanta Wacława Zawuszka, na 12 lat więzienia.

Trybunał ludowy w Brnie skazał agenta gestapo, Ottokara Reckora, na 15 lat więzienia i Stanisława Bacha na dożywotnie więzienie. Inny sąd skazał konfidentkę gestapo Annę Zamiesznikową na 17 lat więzienia oraz agenta gestapo Franciszka Pigana na 6 lat więzienia.

Do stolicy Albanii przybył na zaproszenie tow. przyjaźni albańsko-radzieckiej pisarz radziecki, Ilia Erenburg.

W Moskwie konferują ludowi komisarze w sprawie odbudowy zniszczonych przez okupanta miast. Chodzi tu o 15 największych miast, w tym Woroneż, Psków i Smoleńsk.

W amerykańskiej strefie okupacyjnej likwiduje się zakłady należące do IG Farbenindustrie, w którym wyrabiało się proch bez dymu.

Amerykańskie władze wojskowe wydały policji francuskiej byłego szefa gestapo w Paryżu.

Ruch nacjonalistów w Indiach hodenderskich zapoczątkowany został przez inteligencję jawajską i skierowany jest przeciw obcym.

Związek marynarzy jawajskich wysłał do Trumana list, żądając wycofania wojsk angielskich z Jawy.

W Chinach zwołano komisje międzypartyjną, która ma stwierdzić, z jakich przyczyn powstały walki między wojskami chińskiego rządu centralnego a komunistami.

Rząd Kolumbii postanowił nawiązać stosunki polityczne i handlowe z rządem polskim, odpowiadające przyjaźni, jaka istniała między Polską i Kolumbią.

Król Egiptu oświadczył, że Libia powinna otrzymać niepodległość.

Amerykańskie władze okupacyjne w Austrii donoszą o założeniu zmotoryzowanej służby bezpieczeństwa, składającej się z amerykańskich jednostek wojskowych.

Przedstawiciele angielskich władz wojskowych udali się do Szlezwig-Holsztynu w celu zwerbowania robotników dla górnictwa.

80 proc. Jugosłowian za marsz. Tito

BELGRAD (dr). Udział ludności Jugosławii w niedzielnych wyborach był bardzo wielki. Opozycja kandydatur nie wysunęła, istniała jednakże możliwość głosowania przeciwko Tito. 80 procent wyborców głosowało za frontem narodowym marsz. Tito. W Belgradzie i Agram jedynie 10 procent głosowało przeciwko marszałkowi. Podczas wyborów w Jugosławii obecna była delegacja posłów brytyjskich.

Nagroda pokojowa Nobla

WASZYNGTON (FA). Tegoroczną nagrodę Nobla w dziedzinie pracy nad zapewnieniem pokoju otrzymał b. sekretarz stanu przy rządzie USA — Cordell Hull. Nagroda została przyznana Hull'owi za pracę nad stworzeniem organizacji Narodów Zjednoczonych. Jak wiadomo, prez. Roosevelt zawsze nazywał Hull'a „ojcem zjednoczenia narodów".

Przed wyborami w ZSRR

MOSKWA (bo). Agencja TASS donosi, że zatwierdzono już główną komisję wyborczą w ZSRR. Przewodniczącym komisji został Kasztanow (Zw. Zawodowe). Poza tym weszli w jej skład Iwanow (Zw. Młodzieży Kom.), Andrejew (Org. Polit.-Oświatowa), Andrianow (Partia Kom.) oraz Barysznikowa (Org. Kobiece).

Zasłużona kara

KRAKÓW (bo). Sąd apelacyjny karny w Krakowie skazał na 6 lat więzienia Alojzego Szczygła, za to, że w czasie okupacji, podając się za fałszywego konfidenta Gestapo, terroryzował ludność cywilną, wymuszając łapówki i okupy.

Zamordowanie lotnika

WARSZAWA (dr). Jak donoszą z Londynu, zamordowano tam polskiego lotnika, Tadeusza Rybczyńskiego. Okoliczności, towarzyszące morderstwu, są dotychczas niewyjaśnione.

Poseł Norwegii w Polsce

WARSZAWA (dr). Wczoraj w godzinach wieczornych poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Norwegii wręczył prezydentowi Bierutowi listy uwierzytelniające.



Dola urzędników

Sport

„Dynamo" w Londynie

LONDYN (dr). Do Londynu przybyła moskiewska drużyna piłki nożnej „Dynamo", która rozegra mecz z jedną z londyńskich drużyn piłki nożnej. Na meczu obecny będzie angielski minister marynarki Alexander.

Niemcy wykluczeni

LONDYN (dr). W Szwajcarii zakończył się drugi międzynarodowy zjazd przedstawicieli sportu piłkarskiego, na którym obecni byli reprezentanci Anglii, Francji, Belgii, Czechosłowacji, Holandii i Norwegii.

Komitet wykonawczy międzynarod. sportu piłk. postanowił nie nawiązywać łączności z drużynami footbalowymi Niemiec i Japonii, przyjąć drużyny Austrii i Norwegii, a dla Słowacji uznać zarząd drużyn czechosłowackich.

Eliminacje przed wyjazdem bokserów do Moskwy

W niedzielę, 18 bm. o godz. 11 odbędą się w sali OKZZ zawody eliminacyjne celem wyłonienia najlepszych bokserów ZWM. Poznań przeprowadził już wewnętrzną eliminację i przyjeżdża w najsilniejszym składzie.

W poszczególnych wagach spotkają się:

papierowa: Łabędzki (P) z Czajkowskim, musza: Wróblewski I (P) z Borowiczem, kogucia: Wróblewski II (P) z Jóźwiakiem, piórkowa: Rożek (P) z Zalewskim, lekka: Pela (P) z Rinkem, półśrednia: Jankowski (P) z Pietrasikiem, średnia: Dubis (P) z Kuligowskim, półciężka: Jonaszek (P) z Bednarzem.

Przedsprzedaż biletów w składzie obuwia „Leo" w Bydgoszczy.

Pracownikowi TZP w Lipnie, w dniu 19 bm. skradziono teczkę zawierającą protokoły inwentaryzacji mienia poniemieckiego, oraz kwitariusz in blanco pieczętowany pieczęcią podłużną

Ministerstwo Skarbu
Tymczasowy Zarząd Państwowy
na Województwo Pomorskie
Oddział w Lipnie

od nr 1001 a do nr 1050 a kolor biały (niemiecki kalendarz na odwrotnej stronie).

Ostrzega się przed wpłacaniem pieniędzy na te kwity a w razie zgłoszenia się osobnika z tego rodzaju kwitariuszem lub protokołami inwentaryzacji, należy niezwłocznie zawiadomić najbliższy posterunek Milicji Obywatelskiej względnie TZP w Lipnie, tel. 29.

PRZETARG NIEOGRANICZONY nr V-24

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Bydgoszczy, zaprasza do składania ofert na dostawę:

1150 sztuk trąbek sygnałowych z blachy mosiężnej ewt. cynkowej, ustnik drewniany lakierowany, śrubunek mosiężny, kołeczka do zawieszenia pasków z drutu żel. cynowanego;
40 sztuk ustników do tychże trąbek;
2800 sztuk świstawek dla drużyn konduktorskich i manewrowych metalowych lub rogowych.

Oferty należy składać przed terminem rozpoczęcia przetargu do skrzynki ofertowej, mieszczącej się w holu DOKP Gdańsk w Bydgoszczy, ul. Dworcowa nr 63, względnie nadesłać pocztą do Wydziału Zasobów DOKP Gdańsk w Bydgoszczy.

Termin rozpoczęcia przetargu wyznacza się na dzień 1. 12 1945 r. godz. 11. Bliższych informacji udzieli w godzinach urzędowych Wydział zasobów DOKP Gdańsk w Bydgoszczy, przy ul. Dworcowej 63, pokój nr 58.

Rodzinę Szpet z Brześcia poszukuje Juszczyk Władysław, Gdynia, Abrahama 41, m 8

REDAKCJA GŁÓWNA administracja Bydgoszcz, ul. Jagiellońska nr 17-19. Redakcja warszawska Oddział centralny w Warszawie, ul. Zulińskiego nr 3, dyr. Oddziału red. Edmund Swidziński, zastępca red. Henryk Korotyński.

Oddziały: POZNAŃ, ul. Działyńskich 8, m. 2, dyr. Oddziału red. Henryk Śmigielski, ŁÓDŹ, ul. Piotrowska 6, kier. Oddziału red. Czesław Gumkowski GDYNIA-GDAŃSK, w Gdyni, ul. Abrahama 49, Tel. 270-82 kierownik Oddziału red. Alojzy Męclewski KRAKÓW, ul. Sławkowska 14, kier. Oddziału red. Aleksander Olchowicz, zastępca red. Stanisław Habzda KATOWICE kier. Oddziału red. Stanisław Sukiennicki. Pododdziały: w GRUDZIĄDZU, TORUNIU, GNIEZNIE, OSTROWIE.

Redaktor naczelny przyjmuje w redakcji głównej we wtorki i środy od godz. 10-tej do 12-tej, w redakcji warszawskiej w soboty od godziny 14—16

Odpowiedzialni kierownicy działów: polityki wewnętrznej red. Józef Kozłowski, polityki zagranicznej — red. Kazimierz Małycha, gospodarczego — dr D. J. Tilgner, dr Stefan Haupe, kultury, sztuki — prof. Marian Turwid, krytyk literackie, felietonu — red. Adam Grzymała-Siedlecki, zagadnień niemieckich — red. Edmund Męclewski, sportowego Krzysztof Boruń, kobiecego — red. Franciszka Andrysówna, potocznych, — red. Edmund Klesse, filmowego red. Janina Kłodzińska, fotografii, karykatury — Edmund Heydak.